

Sammanfattning för "Olle Jonson-priset" 2024

Dagens samhälle förändras i en allt snabbare takt, ett samhälle präglat av finansiella problem, klimathot och en allt mer instabil omvärld. För att en organisation ska ha möjlighet att hinna med i utvecklingen och samtidigt vara en attraktiv arbetsplats kan en förflyttning från gamla hierarkiska strukturer till mer platta organisationer präglade av självorganisering och medledarskap vara fördelaktigt.

Bakgrunden till problemet i denna studie utgörs av förhållandet chef – medarbetare inom kvalitetsutveckling med särskilt fokus på framtidens organisation. Inom Kvalitetsledning trycks det ofta på chefens roll för att en verksamhet ska ha ett framgångsrikt arbete med kvalitetsfrågor (Bergman & Klefsjö, 2020). Men hur fungerar det när man inte har en chef som leder och fördelar arbetet?

Studien utfördes som ett examensarbete inom ramen för Magisterprogrammet i Kvalitets- och Ledarskapsutveckling vid Mittuniversitetet i Östersund. Författarna har under utbildningen bland annat fått kunskap kring Hörnstenmodellens sex värderingar. Grunden som hörnstenarna vilar på utgörs av värderingen "Utveckla ett engagerat ledarskap": här påtalas vikten av engagerade ledare i en organisation för att bidra till kvalitetsutveckling. Den kunskapen väckte författarnas nyfikenhet för vad som sker med en organisation som nyttjar hela humankapitalet. Det vill säga; låter sina medarbetare ta plats genom att tillämpa medledarskap och självledarskap. En organisation där alla medarbetare får insikt om värdet av sin kompetens och sitt engagemang.

Syfte och metod

Syftet med studien var att undersöka och bidra med kunskap kring hur kvalitetsarbetet påverkas och bedrivs i organisationer som utforskar nya sätt att organisera sig i riktning mot självbestämmande och minskad förekomst av chefsroller till förmån för självorganisering.

För att kunna besvara syftet utarbetades tre frågeställningar:

- Hur möjliggörs, eller hindras, kvalitetsarbetet av nya sätt att arbeta och organisera?
- På vilka sätt kan självorganisering bidra till en ökad delaktighet?
- Vad möjliggör en framgångsrik omställning i denna riktning?

Studien har utförts med en kvalitativ forskningsstrategi där data har samlats in genom litteratursökning och semistrukturerade intervjuer. Då Teal som organisationsform är relativt nytt och inte allmänt känt har valet fallit på ett målinriktat bekvämlighetsurval. Data från intervjuerna sammanställdes i släktskapsdiagram där olika teman kunde identifieras såsom motivation, självbestämmande, kundfokus, kompetens, hållbarhet och framtid.

Kunskapsbidrag

Vi lever i en föränderlig värld som ställer höga krav på dagens organisationer att hålla sig uppdaterade, snabbt anpassa sig efter kund- och samhällsbehov för att hänga med in i framtiden. I dag har vi en kompetensbrist och flera företag står inför utmaningen att lösa bemanningen. Även den interna kundens behov och krav har förändrats från ett behov av ett arbete för att få en inkomst till ett behov av ett självförverkligande och utvecklande arbete som behöver anpassas till en vardag med allt det innebär. Studien bidrar med kunskap om hur man kan ställa om organisationen för att nyttja hela humankapitalet genom att skapa en kollektiv kompetens med engagerade medarbetare. Medarbetare som arbetar tillsammans i en transparent organisation mot gemensamma mål. Resultatet i denna studie visar att självorganisering och medledarskap kan leda till en resurseffektiv organisation med nöjda medarbetare och hög måluppfyllelse. I framtiden kommer traditionella hierarkiska organisationer ha utmaningar med att bedriva ett relevant kvalitetsarbete. Studien visar att en organisation bör påbörja sin transformation mot en ökad delaktighet för att möta utmaningar och vara en attraktiv arbetsplats. Vår förhoppning är att denna studie ska skapa ett praktiskt värde i världen och att den bidrar till en positiv kunskap om hur organisationer behöver utformas för att bli mer effektiva och humana i framtiden.

Vänliga hälsningar

Jeanette Johansson och Pernilla Kettunen